

comissió
d'urbanisme
i mobilitat

RAMON ARADES Membre de la Comissió d'Urbanisme i Mobilitat

40 anys de l'aprovació del Pla General Metropolità de Barcelona

L'any 1974 el Pla General Metropolità (PGM) va marcar el camí per a la renovació de la llei del sòl espanyola. Un pla realista i innovador que va evitar l'excessiva densificació dels espais urbans, entre altres aspectes.

L'any 1974 el Pla General Metropolità de Barcelona (PGM) va marcar el camí per a la renovació de la llei del sòl espanyola. El pla va preveure totes les reserves de sòl necessàries per a les infraestructures que s'han anat construint fins a l'actualitat, va evitar l'excessiva densificació dels espais urbans i va preservar de la urbanització el delta del Llobregat i la serra de Collserola.

Una de les principals qualitats del Pla General Metropolità és el seu realisme, que contrasta amb l'idealisme utòpic dels planejaments que es realitzaven en aquells anys. Aquest realisme era fruit del bon coneixement del territori i de la problemàtica de la gestió dels seus serveis que tenien Albert Serratosa i Joan Antoni Solans, els quals varen pilotar el pla. Serratosa va ser funcionari de l'Ajuntament de Barcelona des de 1957, on va realitzar una important tasca innovadora en vialitat, i va assumir també un paper destacat en la redacció del Pla Director de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, aprovat el 1968. Posteriorment, va dirigir el Pla General Metropolità fins al 14 de novembre de 1975, pocs dies abans de la mort de Franco.

Malgrat les fortes pressions que existien en contra del pla, ja no hi havia marxa enrere i Solans va agafar el relleu; poc després s'aprovava definitivament sense modificacions substancials. No hem d'oblidar tampoc que quan es va aprovar

el PGM el director general d'Urbanisme a Madrid era el nostre company Pepe Espinet Chancho, que havia estat delegat de Serveis d'Obres Públiques de l'Ajuntament de Barcelona.

LES VIRTUTS DEL PGM

Entre les virtuts del pla destaca el seu objectiu de redistribuir i reequilibrar el territori metropolità, la seva flexibilitat, especialment en els usos, i la planificació dels sistemes amb diferents nivells de concreció, els d'interès general, perfectament definits, i altres, de caire local, definits a nivell normatiu. El PGM contemplava també l'adquisició del sol per expropiació per tal d'independitzar el desenvolupament dels sistemes generals amb independència dels sectors.

Quaranta anys després es poden plantejar moltes reflexions en relació amb el pla, però tan sols n'apuntarem dues. ¿Ha estat el pla una excepció en la pràctica del nostre planejament urbanístic o pot ser un referent de futur per a altres àmbits? Quin impacte haurien tingut a Barcelona les vies bàsiques que contemplava el pla, recollint-les de planejaments anteriors, com ara la connexió Muntaner-avinguda de les Drassanes (com una segona Via Laietana), la via O (plaça Joan-ic-Lesseps com a accés al túnel central del Tibidabo) i la via transversal de Cerdà, Ciutadella-Montjuïc, de la qual tan sols resta l'avinguda de la Catedral i el tram de l'avinguda Cambó?

Destaca el seu objectiu de reequilibrar el territori, la seva flexibilitat, especialment en els usos, i la planificació dels sistemes amb diferents nivells de concreció